
Olsztyn, st. XXIV, wykop 32, ulica Okopowa 23, gm. loco, woj. warmińsko-mazurskie

Informator Archeologiczny : badania 33, 241-242

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

chodniej, do ca 1,8 m w części północno-wschodniej. Nawarstwienia te, pomimo, że w znacznej części wykopu zostały przemieszane w czasach współczesnych (po 1945 roku), to powstały w połowie XIX wieku (1841, 1846, 1854 i później), w wyniku prac prowadzonych podczas zasypywania fosy i prac porządkowych w najbliższym otoczeniu, a następnie w związku z wybudowaniem nowej Szkoły Katolickiej (1861 rok) oraz powszechnej szkoły koedukacyjnej (1871 rok), a więc w drugiej połowie XIX wieku.

Materiału zabytkowego podczas prowadzonych nadzorów praktycznie nie udało się pozyskać. Jedynie w wykopie 11 j, na głębokości ca 0,8 m w przemieszanej warstwie brunatnej ziemi z niewielką ilością drobnego gruzu, a więc na złożu wtórnym, wystąpiły 3 fragmenty ceramiki wypalanej w atmosferze utleniającej. Najciekawszy jest niewątpliwie fragment wylewu kafla garnkowego o wtórnie przepalonych powierzchniach. Jego wnętrze było polewane zieloną polewą, której ślady widoczne są także na ścianie zewnętrznej. Był to egzemplarz o okrągłym otworze. Z dużą ostrożnością można datować jego deponowanie na XVII/XVIII wiek. Pozostałe dwa ułamki, to mało charakterystyczne fragmenty czerepów o barwie beżowej i kremowo-beżowej. Fragmenty te można określić, jako nowożytny, czyli pochodzące z XVII-XVIII wieku.

Materiały i dokumentacja z badań znajduje się w Archiwum WKZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

OLSZTYN, st. XXIV, wykop 32, ulica Okopowa 23, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie

- stare miasto- rejon murów obronnych, osadnictwo z XVI-XX w.

Nadzory i badania archeologiczne przy ul. Okopowej 23, przeprowadzone w terminie od 14 sierpnia do 10 września, przez mgr Adama Mackiewicza (autor sprawozdania, ARCHEO-ADAM). Finansowane przez inwestora prywatnego. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię około 90 m².

Wytyczono wykop właściwy pod budynek. Miał on 9 x 10 m. W pierwszej kolejności, ze względu na fakt wcześniejszego rozpoznania nawarstwień w tym rejonie starego miasta, prace prowadzono przy pomocy sprzętu mechanicznego do głębokości 1,6 - 1,8 m. W dalszej kolejności wykop eksplorowano metodami archeologicznymi. Stwierdzono tu między innymi zaleganie dwóch warstw sprażonej polepy przedzielonych poziomem niwelacyjnym jasnego szaro-beżowego gliniastego piasku i beżowej gliny w spągu. Górny poziom polepy osiągał miąższość do 0,65 m. Dolny poziom stwierdzono jedynie we wkopie sondażowym, gdyż zalegał on poniżej poziomu posadowienia ław fundamentowych. Warstwa ta miała w tym miejscu 0,4 m grubości. W spągu górnej warstwy między 3 a 5 metrem na całej długości wykopu w układzie południowy wschód - północny zachód (z lekkim odchyleniem w kierunku północno-zachodnim) zalegała warstwa przepalonego zboża. Miała ona miąższość ca 0,2 i szerokość od 0,4 do 0,9 m. Niestety, poza bardzo nielicznymi fragmentami przepalonego drewna nie udało się uchwycić ich większych fragmentów, które umożliwiłyby dokładne określenie konstrukcji budynku. Nie uchwycono także elementów murowanych podwaliny budynku. Ostrożnie można stwierdzić, iż mamy tu do czynienia z budynkiem w konstrukcji szachulcowej. Skraj warstwy sprażonej polepy uchwycono na 6 metrze wykopu w kierunku zachodnim. Tak więc jej szerokość w obrębie wykopu nie przekracza 6,5 m. Ponadto w profilu południowo-zachodnim wystąpił fragment spalonego pala pionowego, który zdaje się potwierdzać skraj zachodni eksplorowanej zabudowy. Na podstawie nielicznego materiału ceramicznego, który udało się pozyskać z warstwy osadniczej, można ją datować na XVI/XVII wiek.

Pomimo, iż z dolnej warstwy polepy nie udało się pozyskać materiału zabytkowego, to wydaje się, że można ją określić, jako XVI-to wieczną. W wyniku przeprowadzonych prac w części południowo-wschodniej odsłonięto ścianę fundamentową rozbudowywanego budynku. Posadowiono ją na warstwie niwelacyjnej – beżowej piaszczystej gliny, którą wykonano bezpośrednio nad sprażoną

polepą. Została ona wzniesiona z kamieni polnych łączonych na glinę. Z pozyskanego nielicznego materiału zabytkowego można wymienić fragmenty kafli i ceramiki naczyniowej, z których najciekawszy wydaje się być fragment kafla płytowego z napisami oraz duży fragment naczynia sitowatego (cedzaka).

Materiały i dokumentacja z badań znajduje się w Archiwum WKZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

OLSZTYNEK, st. I, wykop. 7, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 28-59

- zabudowa z XX w.

Wyprzedzające badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 24 sierpnia do 3 września, przez mgr Izabelę Mirkowską (autorka sprawozdania, WKZ w Olsztynie). Przebadano powierzchnię 244 m².

W wyniku przeprowadzonych prac archeologicznych w obrębie wykopu zlokalizowanego przy ulicy Krzywej 6 w Olsztynku odsłonięto relikty zabudowy z XX wieku. Są to fundamenty piwnicy pozostawione po rozebranych budynku mieszkalnym, wzniesione z głazów narzutowych różnej wielkości połączonych zaprawą wapienną. Jedyną pozostałością po ścianach domu były dwa rzędy cegieł ułożone bezpośrednio na kamieniach. Ukośne położenie fundamentów piwnicy w stosunku do dzisiejszej ulicy wskazują na inny jej przebieg. We wschodniej części wykopu znajdowała się studzienka burzowa. Z funkcjonowaniem budynku związane są pozostałości różnych instalacji, takich jak gazowa, wodociągowa, kanalizacyjna. Zostały one uchwycone we wschodnim i północnym profilu wykopu.

Teren objęty badaniami znajduje się poza ciągiem zewnętrznych murów obronnych miasta. Ponadto w pobliżu zachodniej granicy wykopu przebiega ciek wodny obecnie zdrenowany. Jego wypływ znajduje się kilkanaście metrów dalej w kierunku południowym. Układ warstw niewątpliwie wskazuje, iż poprzednio stojący budynek mieszkalny został wzniesiony na jałowej warstwie pomarańczowej gliny przewarstwionej jasnożółtym piaskiem i zielonkawym iłem. Warstwy brunatnego humusu przemieszanego z ceglami, gruzem ceglany, kamieniami zawierały współczesny materiał zabytkowy datowany na XX wiek. Były to fragmenty porcelanowych, fajansowych naczyń, wyroby ze szkła i naczynia żeliwne. Wydaje się, że bliskość podmokłego terenu nie stwarzała możliwości wcześniejszej zabudowy. Pierwszy i jedyny dom wzniesiono, na podstawie zebranych informacji w I połowie XX wieku.

Materiały i dokumentacja z badań znajduje się w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Ostróda, st. II, wykop 17, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie – patrz: późne średniowiecze

Ostróda, st. I, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie – patrz: późne średniowiecze

PANASÓWKA, gm. Terespol, woj. lubelskie, AZP 86-86/65

- pole bitwy z powstania styczniowego 1863 r. (okres nowożytny – XIX w.)

Poszukiwania pozaarcheologiczne prowadzono na obszarze pola bitwy z okresu powstania styczniowego, która rozegrała się 3 września 1863 r. w pobliżu Panasówki. Poszukiwaniami kierował mgr Jerzy Waszkiewicz i Seweryn Kosmala (Muzeum w Biłgoraju).

Prace poszukiwawcze przy użyciu wykrywacza metali prowadzono poza obszarem znanych stanowisk archeologicznych. W ich trakcie odnaleziono blisko 200 artefaktów, którymi między innymi były pociski karabinowe z broni powstańców i żołnierzy rosyjskich, drobne elementy uzbrojenia,